

Setena partida

¶ Lex. 1.

¶ Per accusationem punitur maleficium: recipitq; vindictam iniuria-
tus: & prodest ut alij à maleficiis caueant: & est duplex accusatio: vna
est ex cuius probationis defectu accusator punitur similitudine sup-
plicij.alia ex
qua sic nō pu-
nitur. h.d.

a ¶ Acusacion.

Sūpta est ista
dīfinitiō à sū
ma Azo. C.
qui accus. nō
pos. in princi.
quam & retu-
lit Gandinus
in prin.sui tra-
ctatus malefi.
& Ang.Areti.
in suo tracta.
in parte neq;
nō ad quere-
lam.in prin.

b ¶ Gran pro.

Imo & nece-
saria vñ accusa-
tio: cum sine
accusatore ne-
mo puniatur.
l. scripto. §. si
quis accusatorem. ff. de mune. & hono.l.3. C. qui accus. non pos. c. de
manifesta.2. q. i. & c. qui potestatem.20. q. 4. & hoc est regulare ali-
as, quando tamen per inquisitionem sine accusatore proceditur, in
pluribus casibus, de quibus p glo. & Barto. in.l.2. §. si publico. ff. ad
l. Iul. de adult. per Gaudi. in prin.sui tract. malef. c. i. & per Ang. Aret.
in suo tract. malefi. in parte. hæc est quædam inquisitio. tu vi. & ad-
de, quæ dixi in.l.3. ti.17.3. part. & vi. j. eod. l. pen.

c ¶ De tal natura.

Sed cur hoc dicit. l. ista, cum in omnibus criminibus
habeat locū inscriptio ad poenam talionis, vt not. glo. & Bart. in.l. le-
uia. ff. de accusa. vñ q; hoc dicat propter ea, q; notant in.l. athletas. §. ca-
luiniator. ff. de his qui not. infa. in gl. magna. veldic. propter ea, que
tradit Host. in summa isto tit. ver. qualiter vbi ponit. io. casus in qui-
bus nō est necesse inscribere. vi. quæ dicā. j. eo. in.l.26.

d ¶ Adelante. j. eod. l. 26.

¶ Quilibet qui à iure non prohibetur admittitur ad accusandum &
qui prohibentur ponuntur in ista lege. h.d.

e ¶ Todo ome.

Concordat. l. qui accusare. ff. eo.

f ¶ Son estos.

De ipsis, & aliis. vi. per Specula. ti. de accusato. §. i. per totū.

& per Gaudi. in dicto suo tracta. c. i. & 2. & per Ang. Aret. in tract.

malefi. in parte. neq; non ad querelam.

g ¶ La muger.

Accusat tamen de morte mariti. l.14. ti.8. j. ead. partita. l.
vxor. & l. senatus consulto. C. qui accus. nō poss. per Bart. & Ang. in.l.
1. & 2. ff. de accusa. vbi etiam, q; accusat de morte filij spuriij, & filia
sacerdotis de morte patris, & nurus de morte sacerdi: & adde ad istam. l.
l. qui accusare. & ibi glo. ff. eo. & l. de crimine. C. qui accus. non poss.
vbi videbis casus, in quibus mulier accusat: & per Spec. vbi. §. ver. ite
q; est mulier, & cum ibi dicit, q; accusat de crimine dilapidationis in-
tellige, si sit suus prelatus: vt declarat Ang. in dicta. l.2.

h ¶ Menor.

Concordat cum dicta. l. qui accusare: & cum.l.2. §. pupillis.

ff. de accu. sed an adultus maior. l.14. annorum accuset? Communis

opi. est secundum Bar. & Ang. in dicto. §. pupillis, & Alex. in.l. de pu-

pillo. §. si in publico. ff. de nou. op. enūt. quod poterit accusare: dum

modo sit maior. 20. annorum: cū & tūc admittatur in testimonium,

in causa publici iudicij: vt in.l. in testimoniu. ff. de test. & suprà. 3. par-

titu. 16. l. 9. & intellige dum tamen accuset cum auctoritate curatoris,

quia alias non haberet legitimā personam: vt. C. qui legit. perso. per

totū. Bal. vero in.l.2. C. qui accusa. non pos. co. pen. ver. sed an potest.

dicit, quod adultus in propria iniuria potest accusare cū auctorita-

te curatoris: per tex. in.l. claru. C. de aucto. præst. Sed non tanquā qui-

libet de populo, nisi sit maior. 25. annis: quia iura populi nō pertinet

tueri ad minorē. 25. annis, neq; habet vocē in legitimis actibus: & idē

vult Ang. in.d. §. pupillis q; nuquā admittatur adultus nisi psequa-

tur suā, vel suoru iniuriā: nā aut accusabit solus, & nō habet legitimā

personā: vt. S. & in.l. claru. C. de aucto. præst. aut cū auctoritate cura-

toris, & idem, quia talis auctoritas, nō est administratoria patrimonij

adulti: & nō potest curator auctorari, nisi circa ea, quæ pertinent ad

administrationē patrimonij: vt in.l. in copulādis. C. de nuptijs. vnde

secundū cū adultus non poterit accusare, etiā cum auctoritate cura-

toris: & si habeat viginti annos, nisi in illis casibus, in quibus, & pote-
rit pupillus: & hoc idē nō allegato Bal. nec Ange. tenet salice. in.d.l.2.
vbilatē istā quæstionem examinat, & respōdet ad.l. qui cū maior. in
princi. ff. de bon.libe. quæ pro parte contraria induci potest, & pro-
ista sua opinione inducit. l. si maritus sit in magistratu. §. lex Iulia. ff.
de adul. vi. ibi
per eū nam lo
qui satis be-
ne. Azo. vero.
in summa. C.
qui accu. non
pos.co.2. tenet
indistincte, q
adult⁹ possit
accusare, cum
auctoritate cu-
ratoris: nisi in
crimine adul-
terij i quo nō
potest accusa-
re præterquā
vbi eius thor⁹
maculaſ & di-
cit speciale ef-
fe in illo cri-
mine per tex.
in.d. §. lex Iu-
lia: & idem te-
net Gædinus
in. d. suo tra-
statu in rubr.

natura c̄ q; si lo nō pudiere prouar q; deue
auer el acusador la pena, q; deue auer el
acusado, si le fuese prouado. La segūda
es: quādo el acusador es tal persona que
maguer no prouasse el yerro de q; ouies-
se acusado a otro, non caeria porende en
pena: assi como a delante d̄ se demuestra.

¶ Ley. II. quién puede acusar: e a quien.
Cusar puede todo ome c̄ q; nō
es defendido por las leyes de-
ste nuestro libro. Eaqllos que
nō pueden acusar son estos: f la muger
e el moço que es menor h de catorze
años, e el acalde, i o merino, o otro a de-
lantado que tenga oficio de justicia. O-
tros dezimos q; nō puede acusar a otro,
aquel que es dado por de mala fama, k

qui accusa. non possunt. & Angel. Aretin. in. d. suo tracta. in parte
nec non ad querelam. c. 7. vbi respondet ad illud, quod fuit motiuū
glo. & Bar. & aliorū in. d. §. pupillis: quod minor. 20. annis non admittit
ur in crimine publico ad testificandū: lex ista partitarū nō potest
induci pro opinione, ista cū nihil aliud disponat, quām. d.l. qui accu-
sare: & d. §. pupillis. nisi inducaſ eo modo quo Azo. inducebat quia
cū solū reperiam prohibitū in pupillo: adultus remanet sub regu-
la generali permisiua, ad quod tamen potest responderi: quod nō
possit assumi istud argumentū, ex quo expreſſe cauetur iure, mino-
rē. 25. annis non habere personā legitimā standi in iudicio, & q; exclu-
dat ex defecū roboris etatis: prout habetur in. d. §. lex Iulia & cū pas-
sus iste sit disputabilis, in quo reperitur tanta varietas, non esset rece-
dendū in consulendo, & iudicando à cōmuni opinione. gl. & Bart. in
d. §. pupillis. presertim eum ad motiuā Ang. & Saly. respondet Alex.
in. d. §. si in publico dicēs, q; satis isto casu auētoritas curatoris vñ con-
cernere negotium adulti: quia si minus legitimē institueret, & prose-
quereſ accusationē, posset adultus puniri: tanquā calūniator. l. i. & fe-
rē p totū. C. de calum. in casu vero quo pupillus, vel adultus suā pro-
sequatur iniuriam, vel an als admittatur vide in. l. 6. j. eo.

i ¶ El alcalde.

Concor. cū. l. qui accusare. in prin. ff. eo. & l. pars literarū.
ff. deiudi. & l. si maritus sit in magistratu. in prin. ff. de adult. c. prohi-
bentur. 2. q. i. & est ratio, quia est, seu esse possit terribilis aduersario:
vel quia ob hoc auocaret à cura reipublice: Bar. in.l. si marit⁹. §. lex Iu-
lia. ff. de adult. vel qa nō posset puniri poena talionis: vt tradit Ange.
Areti. in tract. maleficiorum. in parte nec non ad quæfelā. col. 8. & in
tellige de maioribus magistribus. qui habent cognitionem meri,
& mixti imperij: nam minores accusare & accusari possunt. l. nec ma-
gistribus & ibi glo. ff. de iniur. l. quemadmodum. §. si magistratus.
ff. ad.l. aquil. Specu. tit. de accusatore. col. 8. versi. sed quid de minori
bus. vi. l. n. j. eo. aduerte etiam, quia & maiores magistratus possunt
accusare, & accusari: si sunt perpetui, vel dubij, qui æquiparan⁹ per-
petuis: arg. l. sufficit. ff. de cond. inde. l. præfidis. ff. si cert. peta. tenet Al-
be. in.l. senatus consulto. ff. de offic. præsi. col. 3. & 4. & agetur tunc co-
ram superiore non corā ipso præside: quia alias esset magnū pericu-
lu in mora, quod cessat in annalibus, pppter morā modici temporis:
pōt etiā & maior magistrat⁹ intentare accusationē criminalē: vsq; ad
cōtestationem, ne perire posset p mortē: vt in. d. l. senatus cōsulto. vbi
& Alb. & si causa esset talis, q; nō ppetuaretur per cōtestationem: pos-
set procedi vsq; ad diffinitiū. l. sed & si restituatur. §. sed & si dies. ff.
de iudi. Bar. in.l. marito. §. illud. ff. de adult. & qui dicant̄ maiores, vel
minores magistrat⁹ in ista materia: Ang. in.d.l. nec magistratus. vult,
hoc relinqui arbitrio iudicis: allegat Inno. in. c. sedes. de rescrip.
k ¶ Dado por de mala fama.

Concor. cum. d.l. qui accusare, & cū. l. crimi-
nis. C. qui accu. nō pos. & c. prohibent. 2. q. l. c. i. vbi gl. de accus. &
intellige de infami infamia iuris, nō de infame infamia facti: nā ille nō
repellitur ab accusando: secundū Specu. tit. de accusatore. col. 8. versi.
item q; est infamis: Bar. & Ang. in. d.l. qui accusare. & satis probatur
hic: cum dicit dato por de mala fama. admittitur tamen infamis.

15 Tam G. Vanti:
vullita. c. de Julia G. Cita.
28.